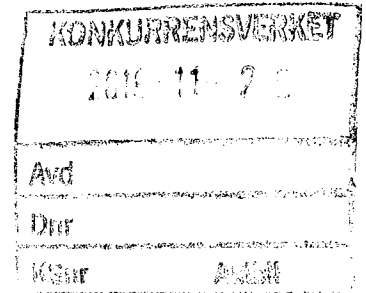

SÖKANDE
IV Väst AB, 556601-3404
Åkarevägen 5
455 97 Dingle

MOTPART
Lysekils kommun
453 80 Lysekil

SAKEN
Överprövning enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, förkortad
LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan och beslutar att Lysekil kommuns upphandling av hantverkartjänster ventilation, dnr 2017-000863, inte får avslutas förrän rättelse har gjorts genom en ny prövning av anbuden.

BAKGRUND

Lysekils kommun (kommunen) genomför en upphandling av *hantverkar-tjänster ventilation, dnr 2017-000863*. Av tilldelningsbeslut den 16 februari 2018 (två beslut) samt den 19 februari samma år framgår att Bohusläns ventilation AB (Bohusläns ventilation) vunnit upphandlingen.

Det förvaltningsrätten ska pröva i detta mål är om det finns skäl till ingripande i upphandlingen till följd av att Bohusläns ventilation inte uppfyller obligatoriska krav.

YRKANDEN M.M.

IV Väst AB (bolaget) yrkar att förvaltningsrätten förordnar att tilldelningen tillfaller bolaget, eftersom det uppfyller ställda krav samt har lämnat lägst pris. Bolaget anför i huvudsak följande.

Bohusläns ventilation uppfyller inte kraven i avsnitten om kvalitetsledningssystem, miljöledningssystem och referensuppdrag i upphandlingsdokumentet. Bohusläns ventilation har endast lämnat en kvalitetspolicy, utan att ange hur man arbetar med kvalitetsfrågor. Bohusläns ventilation har inte lämnat någon redogörelse om sina miljöledningssystem. Vad gäller referensuppdrag har Bohusläns ventilation lämnat en teknisk referens på uppdrag utförda av bolaget.

Kommunen anser att ansökan ska avslås och anför i huvudsak följande. Vad gäller kraven om kvalitets- och miljöledningssystem har Bohusläns ventilation lämnat uppgifter där det anges att de arbetar enligt ISO 9001 och ISO 14001. Vad gäller kravet på referensuppdrag har Bohusläns ventilation visat att personer i ledande ställning har den erfarenhet som krävs enligt upphandlingsdokumentet. Bolaget har tilldelats kontrakt som nummer två i rangord-

ning och avtalet innehåller även en del för förnyad konkurrensutsättning, varför bolaget inte kan anses ha visat att det kan komma att lida skada.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Grundläggande bestämmelser

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (4 kap. 1 § LOU).

En upphandling får inte utformas i syfte att undanta den från lagens tillämpningsområde och får inte heller utformas i syfte att begränsa konkurrensen så att vissa leverantörer gynnas eller missgynnas på ett otillbörligt sätt (4 kap. 2 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (20 kap. 6 § första stycket LOU).

Förvaltningsrättens prövning

Förvaltningsrättens prövning är en kontroll av om det finns skäl att ingripa mot upphandlingen på grund av att den upphandlande myndigheten har brutit mot principerna för upphandling eller någon annan bestämmelse i LOU. I mål om överprövning av en upphandling gäller som huvudprincip att den part som påstår att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange grun-

derna för sin talan (se Regeringsrättens [numera Högsta förvaltningsdomstolen] avgörande RÅ 2009 ref. 69).

För att grund för ingripande mot upphandlingen ska finnas är det inte tillräckligt att sökanden anser sig ha lidit eller kan komma att lida skada, utan sökanden ska visa att denne har lidit eller kan komma att lida skada av den eller de brister som påtalats (jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2013 ref. 53).

Förvaltningsrättens bedömning

Principen om likabehandling

Den upphandlande myndigheten ska enligt principen om likabehandling behandla alla leverantörer lika och ge dem lika förutsättningar. I enlighet med denna princip får den upphandlande myndigheten inte efterge eller bortse från sådana obligatoriska krav som uppställts i upphandlingsdokumenten (se bl.a. HFD 2016 ref. 37 I-II).

Frågan för förvaltningsrätten att ta ställning till är om Bohusläns ventilations anbud uppfyller de obligatoriska kraven i upphandlingen.

Kvalitetsledningssystem

I avsnitt 5224 i kravspecifikationen i upphandlingsdokumentet framgår följande obligatoriska krav:

Kvalitetsledningssystem. Anbudsgivaren ska bedriva kvalitetsarbetet i företaget inom ramen av ett kvalitetsledningssystem. Kvalitetsledningssystemet ska minst omfatta följande punkter:

- Verksamhetsbeskrivning: En översikt över hur företagets verksamhet är uppbyggd och fungerar

- Införd kvalitetspolicy
- Rutin för kompetensutveckling av personalen
- Rutin för registrering av myndighetskrav, beslut och föreskrifter som rör verksamheten
- Rutin för hur underleverantörers arbete kvalitetssäkras
- Rutin för registrering och hantering av avvikelser och förbättringar
- Årlig intern och/eller extern revision av kvalitetsledningssystemet

Bevis på att kravet om kvalitetsledningssystem är uppfyllt ska bifogas till anbudet och kan utgöras av:

- Kopia av gällande certifikat enligt ISO 9001, FR2000 eller likvärdigt. Entreprenören ska kunna visa på vilket sätt eget kvalitetsledningssystem är likvärdigt med nämnda certifieringar.

Eller

- Redogörelse av alla de punkter som kvalitetsledningssystemet minst ska omfatta

Bohusläns ventilation har i sitt anbud besvarat kravet enligt ovan genom att ge in ett dokument vid namn "Vår kvalitetspolicy", se bilaga 1.

Bohusläns ventilation har inte gett in någon kopia av certifikat enligt ISO 9001, FR2000 eller likvärdigt. Bohusläns ventilation har i sin kvalitetspolicy uppgett att ISO 9001 följs. Detta innebär dock inte att Bohusläns ventilation har visat att deras kvalitetsledningssystem är likvärdigt med angivna certifieringar. Bohusläns ventilation har därför haft att lämna en redogörelse av alla de punkter som kvalitetsledningssystemet minst ska omfatta enligt ovan.

Vid en jämförelse mellan Bohusläns ventilations inlämnade kvalitetspolicy och de punkter som kvalitetsledningssystemet enligt upphandlings-

dokumentet minst ska omfatta noterat förvaltningsrätten att kvalitetspolicyen saknar information om rutin för kompetensutveckling av personalen, rutin för registrering av myndighetskrav, beslut och föreskrifter som rör verksamheten, rutin för hur underleverantörers arbete kvalitetssäkras, rutin för registrering och hantering av avvikelser och förbättringar samt årlig intern och/eller extern revision av kvalitetsledningssystemet.

Bohusläns ventilation har i anbudet därmed inte lämnat en sådan redogörelse för sitt kvalitetsledningssystem som efterfrågats. Av texten i avsnitt 5224 framgår att sådana uppgifter ska lämnas och kravet är markerat som ett ”ska-krav” i dokumentet, vilket innebär att kravet ska betraktas som ett obligatoriskt sådant. Som utgångspunkt ska ett anbud som inte uppfyller de obligatoriska kraven som angivits i upphandlingsdokumenten förkastas. Detta för att garantera en objektiv jämförelse mellan anbuderna under utvärderingsfasen (se prop. 2015/16:195 s. 979 samt HFD 2016 ref. 37 I-II).

Utgångspunkten är därför att en anbudsgivare ska lämna information på det sätt som den upphandlande myndigheten föreskrivit. Detta eftersom det aktuella kravet har angetts i upphandlingsdokumentet och därför gett potentiella leverantörer anledning att förutsätta att kravet varit viktigt för kommunen. Till följd av att kommunen tagit upp Bohusläns ventilation som anbudsgivare har kommunen därmed agerat i strid med likabehandlingsprincipen. Vad kommunen har anfört om att Bohusläns ventilation uppges följa två ISO-standarder leder inte till någon annan bedömning. Bolaget har placerats på andra plats i utvärderingen och får därmed anses ha lidit eller riskerat att lida skada av att Bohusläns ventilations anbud inte uppfyller samtliga obligatoriska krav.

Miljöledningssystem

I avsnitt 5225 i kravspecifikationen i upphandlingsdokumentet framgår följande obligatoriska krav:

Miljöledningssystem. Anbudsgivaren ska bedriva miljöarbetet i företaget inom ramen av ett miljöledningssystem. Miljöledningssystemet ska minst omfatta följande punkter:

- Verksamhetsbeskrivning: En översikt över hur företagets verksamhet är uppbyggd och fungerar
- Införd miljöpolicy
- Rutin för kompetensutveckling av personalen i miljöfrågor
- Rutin för registrering av myndighetskrav, beslut och föreskrifter som rör verksamheten inom miljöområdet
- Rutin för hur underleverantörers miljöarbete kvalitetssäkras
- Rutin för registrering och hantering av avvikelser och förbättringar inom miljöområdet
- Årlig intern och/eller extern revision av miljöledningssystemet.

Bevis på att kravet om miljöledningssystem är uppfyllt ska bifogas till anbudet och kan utgöras av:

- Kopia av gällande certifikat enligt ISO 14001, EMAS, FR2000, miljödiplomering eller likvärdigt. Entreprenören ska kunna visa på vilket sätt eget kvalitetsledningssystem är likvärdigt med nämnda certifieringar.

Eller

- Redogörelse av alla de punkter som miljöledningssystemet minst ska omfatta.

Bohusläns ventilation har i sitt anbud besvarat kravet enligt ovan genom att ge in dokumentet "Vår kvalitetspolicy", se bilaga 1.

Bohusläns ventilation har inte gett in någon kopia av certifikat enligt ISO 14001, EMAS, FR2000, miljödiplomering eller likvärdigt. Bohusläns venti-

lation har i sin kvalitetspolicy uppgett att ISO 14001 följs. Detta innebär dock inte att Bohusläns ventilation har visat att deras miljöledningssystem är likvärdigt med angivna certifieringar. Bohusläns ventilation har därför haft att lämna en redogörelse av alla de punkter som miljöledningssystem minst ska omfatta enligt ovan.

Vid en jämförelse mellan Bohusläns ventilations inlämnade kvalitetspolicy och de punkter som miljöledningssystemet enligt upphandlingsdokumentet minst ska omfatta noterar förvaltningsrätten att kvalitetspolicyen saknar information om införd miljöpolicy, rutin för kompetensutveckling av personalen i miljöfrågor, rutin för registrering av myndighetskrav, beslut och föreskrifter som rör verksamheten inom miljöområdet, rutin för hur underleverantörers miljöarbete kvalitetssäkras, rutin för registrering och hantering av avvikelser och förbättringar inom miljöområdet samt årlig intern och/eller extern revision av miljöledningssystemet.

Bohusläns ventilation uppfyller, på samma grunder som förvaltningsrätten redogjort för i avsnittet om kvalitetsledningssystem, därför inte kravet gällande miljöledningssystem. Av samma skäl som redogjorts för ovan har kommunen agerat i strid med likabehandlingsprincipen och bolaget får därmed anses ha lidit eller riskerat att lida skada.

Sammanfattning

Förvaltningsrätten anser att kommunen vid prövningen av Bohusläns ventilations anbud har avvikit från obligatoriska krav i upphandlingsdokumenten. Kommunen har därmed överträtt likabehandlingsprincipen genom att kvalificera och utvärdera Bohusläns ventilations anbud. Mot bakgrund av detta har kommunen agerat i strid med LOU. Bolaget får med anledning av detta anses ha lidit eller riskerat att lida skada. Vid nu angivna förhållanden ska

upphandlingen rättas och en ny prövning av anbuden ske. IV Väst AB:s ansökan ska därför bifallas.

Förvaltningsrätten saknar vid denna utgång skäl att pröva om Bohusläns ventilation uppfyller det i upphandlingsdokumentet angivna kravet om referensuppdrag.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (FR-05)

Ann-Carin Glimstedt
Rådman

Föredragande i målet har varit föredragande juristen Marcus Lundén.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avd. 2

INKOM: 2018-02-28
MÅLNR: 2358-18
AKTBIL: 13

KVALITETSPOLICY

-Vi följer ISO 9001 & ISO 14 001

VÅR KVALITETSPOLICY

Bohusläns ventilation AB:s kvalitetspolicy är framtagen på uppdrag av företagets styrelse och är ett dokument med riktlinjer avseende kvalitet och faktorer som påverkar kvaliteten. Alla inom företaget skall följa policyn, såväl anställda som styrelsemedlemmar.

Syfte

Målet med Bohusläns ventilation:s kvalitetsarbete är i första hand nöjda kunder. Vi vill bli förknippade med hög kvalitet vad gäller personal, produkter/tjänster och kundservice.

Våra Riktlinjer

Ledningen hos Bohusläns ventilation skall sätta klara kvalitetsmål som kommuniceras, följs upp och revideras regelbundet. Som hjälpmedel i kvalitetsarbetet tillämpar Bohusläns Ventilation AB den internationella kvalitetsstandarden ISO 9001.

Kundtillfredsställelse

Vår främsta framgångsfaktor är nöjda kunder. Därför;

- utgår vi från vad som är bäst för kunden på lång sikt
- är vi alltid samarbetsvilliga när det gäller våra kunder
- visar vi upp vårt kunnande och ger ett kompetent intryck i kundens ögon
- tillhandahåller vi säkra, tidsbesparande, lättanvända och prisvärda Ventilationsentreprenader och servicearbeten.

Bohusläns

VENTILATION

Medarbetartillfredställelse

En god och produktiv arbetsmiljö är en framgångsfaktor. Därför;

- arbetar samtliga medarbetare som ett lag där vetskap finns om den individuella arbetsinsatsens betydelse för helheten
- tillgängliggörs kritisk information i syfte att arbete skall utföras med kvalitet och framgång
- uppmärksammar, bekräftar och belönar vi vid framgång.
- tillser vi att rätt person är på rätt plats genom välplanerad rekrytering samt fortlöpande utbildning.
- följer vi vår värdegrund.

Ägartillfredställelse

Nöjda ägare och värdeutveckling är en framgångsfaktor då det säkerställer företagets fortbestånd och tillväxt. Därför;

- ansvarar alla medarbetare för företagets långsiktiga överlevnad
- är målbilden klar och kommunicerad
- strävar vi efter att nå våra uppställda målen.

Bohusläns

VENTILATION

Samhälle

Bohusläns Ventilation AB är ett nystartat företag men med många erfarna år inom branschen, Vi är ett företag som vill värna om vårt samhälle och miljö. Därför;

- följer vi de lagar och förordningar som råder men även företagets etiska regler och policys
- har vi kretsloppsbegreppet i åtanke vid beslut
- minimerar vi negativ påverkan på luft, vatten och mark
- minimerar vi förbrukning av vatten och energi

Ständiga förbättringar

Vår omvärldsmiljö och affärsidé kräver ständiga förbättringar i genomförandet. Därför;

- baserar vi våra beslut på fakta och mätningar
- förbättrar vi kontinuerligt vårt kvalitetsledningssystem
- gör vi rätt saker i rätt tid och på rätt sätt
- arbetar vi proaktivt med att förebygga problem och risker
- engagerar vi medarbetare och andra intressenter i det dagliga förbättringsarbetet i syfte att öka kundtillfredsställelsen.

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.